

CSOPORTBESZÁMOLÓ

A WEXEdU Alapítvány szervezésében lebonyolított Erasmus+ projektről

A projekt címe: "Facilitating transition from education to the world of work"
A projekt száma: 2017-1-HU01-KA102-035313
A szakmai látogatás ideje: 2017. október 22-28.
Helyszíne: Riga, Lettország

A program célja: Szakmai tapasztalatok gyűjtése a képzésből a munkába való átmenetet támogató programokról, valamint a lett oktatási rendszer és a lett szakképzés megismerése

Résztevők: **Götz Sándor** (Váci SZC Király Endre Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája)
Hendzel Iona (Jelky András Iparművészeti Szakgimnázium)
Kós László (Váci SZC Király Endre Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája)
Lucza Zsigmond (Jelky András Iparművészeti Szakgimnázium)
Pintér Imréné (Neumann János Számítástechnikai Szakgimnázium)
Sztrakay Orsolya (Jelky András Iparművészeti Szakgimnázium)
Urbánfy Éva (Jelky András Iparművészeti Szakgimnázium)
Varga Bernadett (Jelky András Iparművészeti Szakgimnázium)

2017. október 22.

1

Repülővel érkeztünk Rigába. A repülőtéren a lett partneriskola részéről a koordinátor, Inese Prüse fogadott bennünket, aki kisbusszal kísért a szállásunkra. A szállás elfoglalása után a koordinátor átadott a csoport minden egyes tagja számára egy-egy mappát, amely tartalmazza a projekt programját, Riga térképét, szórólapokat a város nevezetességeiről. A közös ebéd után Inese Prüse tájékoztatást adott a hét programjáról, Riga látnivalóiról, tömegközlekedéséről. Ezután pedig a koordinátor vezetésével megtekintettük Riga óvárosának szecessziós épületeit. A hivatalos program végeztével a csoport közösen megnézte az óváros látnivalóit, ellátogattunk a Daugava partjára.

2017. október 23.

A napot a Riga Art and Media School-ban (Rigas Makslas un Mediju Tehnikums, RMMT) töltöttük. Irena Reimate a textil szak vezetője, Agnese Augstkalna, és Dace Puga közösen körbevezettek minket az iskola épületében. Megtekintettük a textiltervező-, és szövőműhelyeket, valamint a fa-, és fémmegmunkáló műhelyeket. A látogatás során lehetőségünk nyílt az iskola tanulóival való beszélgetésre. Átlapozhattunk néhány textiles vizsgamunka dokumentációt, nagyon magas színvonalú vizsgamunkákat láthattunk. A szaktantermek berendezése, mérete kiválóan igazodik a benne oktatott szakma igényeihez. Egyaránt megtalálhatóak benne a tervezéshez, és kivitelezéshez szükséges eszközök-, gépek. A divattervezők szaktantermében a nagy tervezőasztalon kívül szabóbabák, varrógépek, ipari vasalók, is helyet kaptak. A teremben a diákoknak lehetősége nyílik számítógépes mintatervezésre is. A diákokat önálló munkavégzésre tanítják. Több teremben is azt tapasztaltuk, hogy a diákok a feladat kiadása után önállóan dolgoznak a rajztermekben. A

tanulók motiváltan, csendesen, a munkára koncentrálnak rajzoltak, festettek akkor is, amikor a szaktanár elhagyta a termet.

Minden szak műhelyei az adott szakma igényeinek megfelelő legkorszerűbb berendezésekkel vannak felszerelve. A termekben minden diák számára külön tároló rekeszek érhetők el.

A textiltervező és divattervező szaktantermek után, az asztalos és fémműves szakok műhelyeit is megnézhettük. A diákokat nagy önállóságra nevelik. A második évfolyamon a bútorműves diákoknak évvégére önállóan el kell tudniuk készíteni egy bútort. Az elmúlt években 50 templomot újíttak fel a fa- és fémműves diákok.

Az ebéd az iskola "büféjében" zajlott. A térbe belépve azt gondoltuk, ez az ebédlő diákok számára nem nyitott. Kísérőink azonban elmondták, hogy az ebédlő minden egyes berendezési tárgyát az iskola tanulói készítették, beleértve a bútorokat, kisebb berendezési tárgyakat is, amelyek egy komolyabb étteremben is megállnák a helyüket. A büfé kínálata igyekszik a tanulók figyelmét az egészséges életmódra irányítani.

A tantermek bemutatása után az iskola igazgatója Maija Vanaga prezentációs előadást tartott, amiben bemutatta az általa vezetett intézményt, és a lett oktatási rendszert. Az iskolát 1989-ben alapították. 850 diák tanul náluk 16 éves korától 4+1 évig. Mindebből a textil szakon 85 diák tanul, akik munkáját 10 tanár koordinálja. Az intézmény legfontosabb feladatának azt tartja, hogy felkészítse a fiatalokat a munkaerőpiacon való sikeres helytállásra, valamint elérhetővé tegye számukra a sikeres felsőoktatási felvételt. A diákok 3 év után érettségi vizsgát tesznek. Az órarendjük hetente változik. A művészeti tárgyakat 4 hetes blokkokban tanítják. A rendszer előnye, hogy a 4 hetes blokk alatt a diákok jobban el tudnak mélyedni a feladatban, és a munka világához hasonlóan megszakítás nélkül végig tudnak vinni egy tervezési-, és kivitelezési feladatot. A rendszer hátrányaként az iskola tanárai azt említették, hogy a diákok a folyton változó órarend miatt nehezen tudnak iskolán kívüli programot szervezni.

Az intézmény nagy hangsúlyt fektet arra, hogy diákjaik megszerzett tudásukat gyakorlatban az iskola falain kívül is megtapasztalják. Szakuknak megfelelő cégeknél, kisvállalkozásoknál harmadik évben egy hónapot, negyedik évben két hónapot dolgoznak a diákok. - Tudtuk meg pár nappal később a gyakorlati helyszínek látogatása közben.

Az RMMT diákjai a következő szakok közül választhatnak:

Visual Design Department:

- Interior Design Specialist
- Visual Advertising Design Specialist
- Design Specialist of Decorative Forms
- Environmental Design Specialist

Textile Art Department:

- Textile Design Specialist
- Clothing Design Specialist
- Customer service specialist

Woodworks Processing and Metal Art Department:

- Period Cabinet Maker
- Metalware Performer
- Style furniture designer

Media Art Department:

- Multimedia Design Specialist (WEB design)
- Multimedia Design Specialist (Animation)
- Video operator
- Photo Design specialist

A diákok iskolában szerzett végzettségét elfogadják Európa bármely országában. Az iskolába bekerülő diákok a felvételi során rajz és tervezés feladatokat oldanak meg.

Az RMMT beszámolója után a három magyar iskola is megtartotta saját bemutatkozó prezentációját.

A prezentációkat követően beszélgetés kezdődött a két ország oktatási rendszerének hasonlóságairól és különbözőségeiről. Elemeztük az iskoláink végzős diákjainak továbbtanulási, és munkalehetőségeit. Az oktatási rendszerek legnagyobb különbözősége talán az, hogy a lett általános oktatás 9 évfolyamos, tehát a középiskolákba egy évvel később kerülnek be a diákok. A felvételi rendszere a magyar rendszerhez hasonló. A középiskolai oktatásban Magyarországon sem tandíj, sem pedig ösztöndíj nincsen. Ezzel szemben az RMMT-ben mindkettő megtalálható. Az RMMT-ben tanuló diákok 50 %-a tovább tud tanulni, ami a magyar művészeti oktatásban kivitelezhetetlen. Lettországból jellemző az is, hogy a középiskolát elvégző diákok képesek saját vállalkozást beindítani és üzemeltetni. Ezek a fiatal vállalkozások a nemzetközi piacon is sikeresek.

Délután Jurmalába utaztunk, ahová Liva Vilcane, a korábban Budapesten tanuló diák is elkísért bennünket. Az utazás során Inese Prüse lelkes, és mindenre kiterjedő figyelmének köszönhetően rengeteg információt tudtunk meg Lettország történelméről, szokásairól, építészetéről.

2017. október 24.

A nap első részében a Riga School of Design and Art (Riga Dizaina un Makslas Vidusskola, RDMV) iskolába látogattunk el.

A látogatást egy általános prezentáció vezette be az iskola szervezeti felépítéséről. Az iskolát 1933-ban alapították. 481 tanulójuk és 93 tanárjuk van. Az intézménybe az általános iskola 9. évfolyamát sikeres vizsgával záró diákok jelentkezhetnek. Az RDMV a felvételizni kívánó diákok számára 1 éves felvételi előkészítő tanfolyamot indít, ami két hetente egy szombatot vesz igénybe a gyerekek szabadidejéből. A fizetős tanfolyamon előkészítőt elvégzik, lehetőségük van 2 ingyenes konzultációra az iskola tanáraival. A felvételi a magyar felvételihez hasonlóan zajlik. Aki az előkészítőn jól teljesít, automatikusan felveszik. Nagyon szoros kapcsolatot ápolnak az alapfokú művészeti iskolákkal. Igyekeznek már ott felkutatni a tehetségeket. 24 diákot vesznek fel a Form Textile szakra, 12 diákot pedig a Structure Textile szakra. A felvett első éves diákok alapozó képzésen vesznek részt, majd a második évtől kezdődően a (választott) szakon folytatják tanulmányaikat. Az egyes szakok népszerűsége miatt a felvételinél két-három szakot jelölnek meg, így nem garantált, hogy az általa első helyen megjelölt szakmát fogja tanulni minden diák.

Az intézménybe jelentkező diákok 11 + 2 szakirány közül választhatnak:

- Apparel Design
- Design of Leather Goods
- Form Design
- Form Textile
- Interior Design
- Design of Ceramics
- Woodwork Design
- Metalwork Design
- Advertising Design
- Glassware Design
- Structure Textile
- Advertising design (érettségi utáni 2 éves képzés)
- Design of ceramics (érettségi utáni 2 éves képzés)

A programok 4 évesek. A diákok a 3. év végén érettségi vizsgát tesznek.

Az RDMV legfontosabb céljai közé tartozik, hogy kreatív, kiváló szakembereket képezzen, akik megállják helyüket a munkaerőpiacon. Lényeges számukra, hogy olyan magas színvonalú oktatást nyújtsanak, amely létfontosságú a nemzetgazdaság számára is.

Az iskola jövőbeni céljai közé tartozik, hogy szeretne európai szinten is elismert oktatási intézménnyé válni.

4

Az általános tájékoztató után a "Structure Textile" szakirány vezetője, Gunta Kenina mutatta be a szakon végzett munkát. A szak hallgatói a szövés, batikolás, szitázás, varrás technológiáját elsajátítva hoznak létre funkcionális design tárgyakat (szőnyeget, párnákat, ágyneműt, lakástextileket). A diákoknak lehetőségük nyílik alternatív nem szövött technikák, technológiák kikísérletezésére is. A szakon nagy figyelmet fordítanak a számítógépes szerkesztő-, és grafikai programok megismerésére. A diákok megtanulják használni az Adobe Illustrator és Photoshop, valamint a Skech Up programokat. Munkájuk során figyelmet fordítanak a fotózásra, valamint a képek utófeldolgozására is. Gunta Kenina elmondta, hogy a projektjeikhez a diákok saját maguk vásárolják az alapanyagokat, ezért az elkészült tárgyakat haza is vihetik.

A fotókon és élőben bemutatott vizsgamunkák megtekintése után az épületet bejárva több rajz műterembe is betekinthettünk. Meglepő volt számunkra a diákok munkafegyelme. Láttunk olyan termeket, ahol a szaktanár pillanatnyilag nem tartózkodott a teremben, a munkafegyelem azonban távollétében is adott volt.

Az RDMV meglátogatása után a belváros sétáló utcájának egyik nívós design üzlet-műhelyébe az Ars Tela-ba mentünk. Ez a cég szintén az RMMT gyakorlati helyeihez tartozik. Látogatásunkkor is -az üzlet hátsó helységében kialakított műhelyben- éppen egy RMMT hallgató szőtt. Sandra Gribuste project manager fogadott minket az üzletben, aki szintén az RMMT-n keresztül került az Ars Tela-hoz. Sandra a szakmai gyakorlatát szövással töltötte. Az iskola elvégzése után a cég alkalmazottként foglalkoztatta őt tovább. Az Ars Tela egyedi, kézzel szövött textilek gyártására specializálódott cég. A termékeket az előkészítéstől az

utómunkálatokig kézzel készítik. Munkájukhoz az alapanyagokat Lettországból (len, borostyán szál), és Olaszországból (vetülék) szerzik be.

Már az alapanyagok tekintetében is nagyfokú igényesség jellemzi a termékeket. A szövetekbe különböző százalékban belekerülő borostyán szál rendkívül ritka, drága alapanyag, ami emeli a késztermék értékét. Az Ars Tela termékkínálata folyamatosan bővül. Női és férfi kiegészítőket, ruházati termékeket (sálak, kabátok), lakástextileket (párnák, takarók, terítékek), valamint könyveket, noteszeket készítenek. Termékeiket az árfekvés miatt a eleinte szinte kizárólag külföldön, vagy külföldiek számára értékesítették, mára már azonban sok lett törzsvásárlójuk van. Üzletpolitikájuk a termékekhez igazodik. Fontosnak tartják, hogy az eladott termék valóban a vásárló számára az "egyetlen" lehessen. Nagy hangsúlyt fektetnek az egyediségre, a személyre szólóságra. A termékek színskálája a természetességet tükrözi. Minden tárgy egyedi, a színvilág azonban lehetővé teszi a törzsvásárlók számára, hogy minden, általuk megvásárolt új termék harmonizáljon a már otthonukban levő korábbiakkal. Mindezt megerősíti a cég vizuális megjelenése. A termékcímkék, névjegyek, katalógusok egységes képet mutatnak. Sandra Gribuste időközben grafikussá is képezte magát, a cég vizuális arculatának alakításában is nagy szerepet vállal. Az ő karrierje példaértékű abból a szempontból, hogy megmutassa, az RMMT milyen mértékben képes megfelelni a saját maga előtt kitűzött céloknak.

A délután folyamán egy másik volt diák, Anna Kruz műhelyébe látogattunk el. Anna az RMMT egykori diákja, aki 12 év alatt fokozatosan építette fel a nevével jelzett brand-et. Anna a textilről a bőr alapanyagra váltott át egy személyes ismeretség hatására. Méretes kabátokat, ruhadarabokat, valamint táskákat készít rendelésre. Webáruházában pedig az aktuális megvásárolható készletből választhatnak a megrendelők. Mindezekon felül Anna Kruz bőrkereskedéssel is foglalkozik. Anna Kruz korábbi iskolájából, az RMMT-ből minden évben fogad diákokat szakmai gyakorlatra. Az általa foglalkoztatott diákok kisebb munkákat végeznek, kisebb tárgyakon keresztül tanulhatnak meg a bőr alapanyaggal bánni. A szakmai gyakorlatért a diákok fizetést nem kapnak.

Mind az iskola, mind a műhelylátogatás során nagyon szembeötlő volt számunkra a diákok elkötelezettsége tanulmányaik, korábbi iskolájuk iránt. A végzett hallgatók esetében ki kell emelnünk nagyon biztos szakmai nyelvtudást, amely megfelelő önbizalmat adva a diákoknak, segíti őket abban, hogy kiléphessenek az európai design piacra.

2017. október 25.

A nap első felében az RMMT végzett diákjának vállalkozását, a Practical Design Studio-t látogattuk meg. A fafeldolgozó szakon tanult. Az iskola elvégzése után folyamatosan fejlesztette vállalkozását, felsőoktatásban nem tanult tovább. Az első időszakban a szakirányának megfelelően asztalos munkákat vállalt. Mivel egyre több díszlet megrendelése lett, cége profilját bővíteni kezdte. Autodidakta módon sajátította el a grafikai tervezéshez, kivitelezéshez szükséges ismereteket. Jelenleg elsősorban nagyrendezvényekre, filmekhez készít dekorációkat, tervez és kivitelez grafikákat. Műhelyében teljes faműhely és grafikai stúdió található. A grafikai stúdió egy plotterrel és két különböző szélességben dolgozó nyomtatóval és egy 1.5 méter széles lamináló géppel van felszerelve. Nyomtatóival a felületek igen széles skáláját képes nyomtatni a műanyag fóliáktól a különböző vastagságú és struktúrájú textilekig. Szintén fogad diákokat az RMMT-ből szakmai gyakorlatra, látogatásunkkor éppen két diák csomagolta az elkészült fa munkákat. Ebben a műhelyben is megtapasztalhattuk azt, ami már az iskolák meglátogatása során is nyilvánvalóvá vált

számunkra. A középiskolák nagyon szoros kapcsolatot ápolnak diákjaikkal, nyomonkövetik munkásságukat, segítséget adnak, kapnak és várnak el tőlük.

Az iskolák honlapjain szinte minden esetben megjelenik célként, hogy segíteni kívánják diákjaikat a munkaerőpiacon való helytállásra. Ezt valóban megteszik, és sikeresek is ebben.

A nap második felében a Jana Rozentala Riga Art High-school-ban (JRRAS) jártunk. Az épületben, a külkapcsolatokért felelős projekt manager, Jolanta Klisane vezetett körbe minket. A koordinátor előzetesen ismertette az intézmény szervezeti felépítését. A magyar rendszerhez hasonlóan az iskola egy központhoz tartozik, amely több intézményt kezel. A központba az általunk megtekintett képzőművészeti iskola mellett zeneiskola, balettiskola és kórusiskola is tartozik. A különböző művészeti iskolák együttműködnek művészeti projekteken, mint például egy-egy színdarab feldolgozása, amiben az általunk meglátogatott képzőművészeti iskola a díszlet elkészítésében vállal szerepet. 1949-ben lett művészeti iskola. Alapfokú művészeti iskolaként is működnek.

Jolanta Klisane megismertetett minket iskolájuk működésével. Az iskolában két éve alapozó képzés folyik, amely után a diákok rajz, festés, szobrászat, fotó, számítógépes tervezés video, grafika tantárgyakkal foglalkoznak. A három éves program után pedig specializálódhatnak a következő szakokon:

Művészet (Illustrator):

Itt festészetet, grafikát, szobrászatot tanulhatnak.

Vizuális kommunikáció (Multimedia designer):

Ez a szakosodás magában foglalja a 2D számítógépes tervezést, a video szakot, a 3DM számítógépes tervezést, az animációt, valamint a WEB design-t.

Vizuális kommunikáció művészet (Fine Art Photographer):

Fotóművészet szak.

Ez az iskola is nagy figyelmet fordít a beiskolázási tevékenységre. Jelen vannak az általános iskolásokkal foglalkozó művészeti versenyeken, igyekeznek a tehetséges gyermekeket felfedezni. Felvételi előkészítő osztályokkal rendelkeznek, ahol az RDMV-hez hasonlóan heti rendszerességgel foglalkoznak a gyerekekkel.

Az épület meglátogatása során rajz-, festés szaktantermeket látogattunk meg. A termekben a korábbi tapasztalatokhoz hasonlóan láthattunk tanár nélkül dolgozó csoportokat. Alsóbb évfolyamokon ez természetesen nem a teljes tanórára jellemző, rövidebb időszakokra hagyják magukra a diákokat. A végzős hallgatók esetében teljesen általános, hogy egy-egy napot tanár nélküli munkával töltenek a műtermekben. A tanulmányrajzi-, festészeti feladatok a magyar rendszerhez hasonlóan alakulnak.

A Média (Videó és Animáció) szakot meglátogatva azt tapasztaltuk, hogy a kiváló technikai felszereltség mellett maga a tanítási módszertan is nagyon különbözik az általunk alkalmazottaktól. A szaktanterem inkább egy kiváló munkahelyi környezet érzetét keltette, mint középiskolai oktatóteremét. A terem három kisebb részre tagolódott. Helyet kapott benne egy konyha, rengeteg növény, könyvespolcok, design tárgyak, kanapé. A diákok mindegyike vizsgaprojektjén dolgozott. A tanulóknak lehetősége nyílt arra, hogy felállhassanak, megteremtsék az önmaguk számára legmegfelelőbb munkakörülményeket. A 3D grafikát és animációt oktató fiatal szaktanár, Alvis Misjuns bemutatta a rendelkezésükre álló

eszközparkot, valamint a velük készült munkákat. Lehetőségünk nyílt itt is diákokkal kapcsolatot teremteni.

A vizsgamunkához a téma felkutatása a mi tanítási módszertanunkhoz hasonlóan valamilyen személyes indíttatású inspirációval indul. A számítógépes munkát kézi ötletelés előzi meg.

Az épület megtekintése után ebben az iskolában is lehetőségünk nyílt az iskola "büfé"-jében ebédelni. Itt is megtapasztalhattuk, hogy a lett oktatás, nevelés, szemlélet kialakítás az élet minden területére kiterjed. A büfé kínálata az egészséges életmódra helyezi a hangsúlyt, ügyelve a tálalásra. Az árak minden diák számára elérhetővé teszik, hogy az iskolában étkezzen.

Az iskola erősségei között a koordinátor azt emelte ki, hogy az intézmény komoly tradícióval rendelkezik a művészeti oktatás területén. Tanáraik hivatásos művészek, akik nem csak tanítják, hanem a való életben is művelik az általuk tanítottakat. Óráikra vendég előadókat hívnak, vagy ők mennek a művész műtermét meglátogatni. A tantárgyak nem ragadnak meg a tanulmányrajzi szinten, hanem igyekeznek a kortárs művészeti irányzatok felé tartani. A média szakon megjelenik a 3D animáció, a videóművészet is. Fontosnak tartják, hogy diákjaik az iskolából kikerülve képesek legyenek a kreatív iparban megtalálni helyüket. A JRRHS aktív résztvevője és szervezője különböző nemzetközi csereprogramoknak, részt vesz nemzetközi kiállításokon, Európai Unió projektben.

A külvárosból villamossal utaztunk Riga belvárosába, hogy megismerhessük a Lazy Francis márkát, amelyet szintén az RMMT korábbi diákja Olga Kruze, és Alina Sakhterova 5 éve alapítottak. A cég gyermekruhák tervezésével, kivitelezésével foglalkozik. Interneten keresztül árúsítják termékeiket világszerte, de vásárlóik akár londoni boltjukban is megvásárolhatják termékeiket. Fiú és lány ruhákkal, kiegészítőkkal egyaránt foglalkoznak. A kollekciójuk mellett egyedi megrendeléseket is szívesen kielégítenek. Az interneten keresztül nagy filmes cégek is megkeresték már őket megrendelésükkel. A Lazy Francis a többi korábban megismert céghez hasonlóan szintén fogadja az RMMT diákjait szakmai gyakorlatra (évente 2 diákot). Ennél a látogatásnál is megtapasztalhattuk, milyen sikeres az RMMT szakmai programja, amely valóban felkészíti diákjait arra, hogy megállhassák helyüket a design életben. A Lazy Francis esetében nagyon erős az internet által nyújtott lehetőségek kihasználása. Ennél a márkánál is szembetűnő, hogy az RMMT-ből kikerülő diákok képesek cégük teljes arculatát irányítani.

2017. október 26.

A nap első felében a Latvian Ethnographic Open-Air Museum-ot látogattuk meg. A múzeum egyike Európa legrégebbi, és legnagyobb kültéri múzeumainak. Az 1924-es megalakítása óta a múzeum 118 épületet gyűjtött össze Lettország négy régiójából: Kurzeme, Vidzeme, Zemgale, Latgale. Az épületek a múzeumban úgy kerültek újraépítésre, hogy visszaadják Lettország vidéki látképét.

A múzeumban mezőgazdasági termelők, kézművesek és halászok tanyái kaptak helyet. A házak mindegyike kiállítóteremként funkcionál napjainkban. A kiállításokon a háztartásban használatos berendezési tárgyakat, eszközöket, alapanyagokat tanulmányozhatják a látogatók. Az őszi időszakban sajnos kevés ház áll nyitott állapotában a látogatók számára, ezekben a házak azonban kiváló betekintést nyújtanak Lettország népi kultúrájába. A házakban a tárgyak elhelyezése azt az érzetet kelti, mintha a használójuk csak éppen egy pillanatra hagyta volna el az épületet. A nyári időszakban sok programot szerveznek a múzeum területére. A

látogatók megismerkedhetnek az egyes mesterségekkel, korabeli ételekkel, tárgykultúrával. A szabadtéri múzeum a csoport minden tagja számára tartogatott érdekességeket.

Délután a Vienkoci Parkba utaztunk tovább Ligatne-ba. A pihenőpark a Ligatne folyó partán terül el. A parkot Rihards Vidzickis, az RMMT 12 éve végzett diákja alapította, aki a középiskola elvégzése után műszaki egyetemen formatervezési szakán tanult tovább. A park ösvényein megtalálhatóak a tulajdonos által készített miniatűr épületek, egy rönkből faragott állat és őslény szobrok. A makettek érdekessége, hogy olyan épületek kicsinyített másai, amik ma már nem látogathatók, lebontásra ítélték. Így láthattuk többek között a vízenergiával hajtott régi papírgyár és papírmalom, környéken a II. világháború alatt szétlőtt 1795 -ben épült gyönyörű fából épült kastély épületét is. Az alapító által létrehozott múzeumban több ezer tárgy adja vissza a látogató számára a faművesség, szobrászat szépségét. Rihards Vidzickis a következő évben komoly fejlesztést tervez. Bővíteni kívánja a múzeum épületét, és ezzel a parkban új típusú foglalkozásokra nyílik lehetőség. A park eddig is sok közösségi, családi eseménynek adott otthont, pl. október elején az úgynevezett "tűz éjszakáján" több ezer ember látogathat el a parkba, használva a parkban elhelyezett mécseket teszik felejthetetlenné az ünnepet). A parkban az is nagy élmény volt, hogy a tulajdonos milyen természetes módon használta ki a terület domborzati és vízi adottságait. A parkban egy olyan lakóépület is található, amely kifejezetten helyi alapanyagokból és újrahasznosított anyagokból készült, valamint hagyományos lett méhkaptárak, amiket nem csak bemutatásra, hanem rendeltetészerűen is használnak, valamint faszindely készítésére alkalmas felújított, és működő régi gép és vízimalom. A látogatás nagy élmény volt számunkra. Ebben az esetben is megtapasztalhattuk, hogy az iskolából kikerülő diákok az intézmény céljának megfelelően képesek megállni helyüket. Rihards Vidzickis elhivatottan mutatja be, és őrzi meg, értelmezi át a lett hagyományokat. A park folyamatos fejlesztése lehetővé teszi számára, hogy az legyen a munkája, amivel mindennél jobban szeret foglalkozni.

8

2017. október 27.

A délelőtti folyamán megbeszélést tartottunk lett koordinátorainkkal a hét tapasztalatairól. Értékeltek a közös munkát, további közös együttműködést beszélünk meg. Átvettük tanúsítványainkat.

A délutáni órákban lehetőségünk nyílt arra, hogy felfedezzük Riga látnivalóit. Mindannyian nagyon kíváncsiak voltunk Riga legnagyobb vásárcsarnokára és piacára, ami a hoteltől, ahol laktunk ugyan nem volt messze, de eddig még nem volt rá időnk. Odafele felfedeztünk pár olyan üzletet is ahol ajándékokat tudtunk vásárolni és a könyvesboltokban több nagyon érdekes szakmai könyvet találtunk, ezeket hazahozva és a bennük lévő pl. textiles technikákat elemezve tudjuk órán hasznosítani. Azonkívül a lett viseletekről, textilemlékekről szóló könyvek által képet alkothatunk arról is, hogy többek között milyen kulturális gyökereik vannak a hozzánk érkező lett diákoknak.

Riga tengeri közelsége miatt az ottani nagy vásárcsarnokban a legérdekesebb és leglátványosabb rész a halpiac. Egy művészléleknek az élővilág ilyen formában látható formagazdagsága és tálalása is nagyon érdekes. Az egy hét alatt rengeteg látnivalót megörökítettünk, így még a halpiacot is. Megcsodáltuk a piac oldalában árusított hagyományos és valóban az ország hagyományainak megfelelő kézműipari termékeket; leginkább a balti és más északi országokban annyira jellemző kézzel kötött holmikát, kesztyűket, zoknikat. Az is érdekes volt, hogy aztán hogyan válnak a hagyományos mintákból

más technikával elkészítve ajándéktárgyak és mi az, amit maguk a lett emberek is előszeretettel használnak.

A csoport egyes tagjai szenvedélyesen keresték fel Riga épített emlékeit. A Szent Péter templom tornyából felülről is megtekinthettük a város épületeit, innen egyrészt jobban sikerült útirányt is választani, ugyanakkor a toronyban állva ismét átérezhettük a lett szemlélet módot; hiszen egy sokszorosán lerombolt, és újjáépített épületben álltunk, amelyet a hagyományok tisztelete tartott életben 1690 óta. Aztán több csoportra szétválva látogattuk meg ki a Szépművészeti és az Iparművészeti Múzeumot, templomokat, galériákat.

Este közös vacsorával búcsúztunk vendéglátóinktól.

2017. október 28.

Hazautazás.

Összegzés:

Mozgalmas, sok tapasztalattal járó hetet töltöttünk Rigában. Lett fogadóink igyekeztek a lehető legteljesebb képet megmutatni számunkra Lettországgal, annak művészetével, történelmi vonatkozásaival, építészetével kapcsolatosan. Részletesen megismerhettük a lett oktatási rendszer sajátosságait. Az iskolák meglátogatása során sok módszertani kérdést tettünk fel, amelyeknek köszönhetően színesíthetjük szakmai repertoárunkat.

Agnese Augstkalna-val, az RMMT nemzetközi koordinátorával egyeztetünk további iskoláink közötti projektek, tanulói mobilitások megvalósításával kapcsolatosan.